

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : **13 Mart 2018**

Sayı : **21964**

26365

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Dün açıklanan cari işlemler açığı beklentilerin de üzerinde 7.1 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, ve son bir yıldaki cari açık 51.6 milyar dolara yani, psikolojik sınır olan 50 milyar dolar eşliğinin de üzerine yükselmiştir. GSMH'ye oranlayınca ise cari açığın yüzde 6'yı aştığı görülmektedir. 2017 Ocak ayındaki 33.6 milyar dolarlık cari açık rakamıyla karşılaştırınca da, bir yılda tam 18 milyar dolarlık bir artış ivmesi gerçekleştiği açıktır.

Ekonomik parametrelerle nedenleri incelendiğinde cari açığın çok önemli bir bölümünün dış ticaret açığından kaynaklandığını görmekteyiz. Geçtiğimiz hafta verdiğimiz yazılı soru önergesinde de değindiğim üzere, Ocak 2018'de ihracatın yüzde 10,5 arttığını gözlemliyoruz olsak da, ithalat bu oranın çok ötesinde yüzde 38.5 lik artışıyla birlikte, dış ticaret açığını da yüzde 146 zıplatarak 7.6 milyar dolara yükseltmektedir.

Bu durumun oluşmasında da yine geçtiğimiz haftalarda Bakanlığınıza vermiş olduğum başka bir yazılı soru önergesinde de bahsi geçtiği üzere, altın ithalatının 2.3 milyar dolara ulaşmasının önemli payı vardır. Merkez Bankası'nın Kasım 2017 Finansal İstikrar Raporu'nda hane halkının elinde tuttuğu kıymetli madenlerin, Eylül 2017'de bir önceki yıla göre 2 milyar dolar arttığı bildirilmektedir. Bu stokun büyük ölçüde altın olduğunu varsayarsak, artan enflasyonun ve OHAL döneminde iyice yaygınlaşan tedirginliğin yurttaşları altın yatırımına yönelttiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Yurt içinde yerleşik yaşayanların döviz mevduatlarının son bir yılda 18 milyar dolar artışla 157.3 milyar dolara yükselmesi de aynı sebeplerden kaynaklanmaktadır. Gerçek kişilerin döviz mevduatı da, bir yılda 9.5 milyarlık bir ivmeyle 91.5 milyara ulaşmış durumdadır.

Hizmetler dengesi ise bir önceki yıla göre sadece 288 milyon dolar artmıştır bu da cari açığın kapanmasına fazla katkı sağlayamamıştır. Cari açığın finansmanı olması beklenen doğrudan sermaye yatırımlarından kaynaklanan net girişlerin bir önceki yıla göre 149 milyon dolar azalarak, 288 milyon dolara gerilediğini görmekteyiz. Bu da Türkiye'nin uzun vadeli perspektifi bulunan dış sermayeyi kendine çekmekte oldukça başarısız bir profil çizdiğinin göstergesidir.

Cari açıktaki bu tehlikeli eğilim, 2018'de 60 milyar dolara doğru bir gidişe işaret etmektedir.

Cari işlemler açığında yaşanan sert yükseliş doların lira karşısında sert değer kazancı yaşamasına yol açmıştır. Amerikan Doları 3 lira 84 kuruşu ile son 1 ayın en yüksek seviyesine çıkmış, Avro da 4 lira 73 kuruş seviyelerine dayanarak rekor seviyelere yaklaşmıştır. Bu bağlamda;

Cari açığın önlenemez artışına son vermek adına Bakanlığınızın alacağı tedbirler nelerdir?